

Døgling

©Birgitte Rubæk

Nordlig Døgling (*Hyperoodon ampullatus*)

Engelsk: Northern Bottlenose whale

Tysk: Nördlicher Entenwal

Fransk: hyperoodon boreal

Spansk: calderon boreal, ballenato boral

Beskrivelse:

Stor næbhval med høj pande og velafsat næb. Halefinnen sidder på bagerste del af rygfinnen, lufferne er relativt små.

Voksne dyr er mellem 5.8 og 9.8 m lange og vejer 5.8-7.5 t. Ved fødslen er døglinger omkring 3.5 m lange. Fødselsvægten er ikke kendt, men skønnes til omkring 300 kg.

Der er typisk 1-2 tænder i hver kæbspids, den forreste er stor, den bagerste er lille.

Blåsten er buskformet og 1-2 m høj.

Udbredelse:

Døglingens foretrukne levested er de dybe kystfjerne dele af Nordatlanten hvor den optræder meget "klumpet" og lokalt meget hyppig.

I den østlige side kendes arten fra hele norkekysten, farvandet mellem Island og Jan Mayen og sydvest for Svalbard, Færøerne og det nordlige Skotland. Døglingen hører ikke hjemme i Nordsøen og Østersøen, men dyr forvilder sig alligevel aperiodisk hertil.

Adfærd:

Flokstørrelsen angives til mellem 1-35 dyr. Sammensætningen er kun kendt få steder, men det lader til der både forekommer blandede flokke og flokke af hanner.

Dykkedybde er 1100 m eller mere. Hvalerne kan være neddykkede helt op til 2 timer, men normalt er de kun mellem 14 og 70 minutter nede. Bliver i overfladen op til 10 minutter ad gangen hvor de blæser hvert 30. til 40. Sekund. Spring helt ud af vandet er set. Nogle steder udviser dyrene stor nysgerrighed og kommer tæt hen til bådene, mens de andre steder er mere sky.

Vandringer fra sommeropholdssteder mod nord til vinteropholdssteder i varmere vande. Ved Færøerne dukker de op i marts, mens de først når Jan Mayen i juni og allerede i juli påbegyndes vandringen tilbage.

Forplantning:

Hanner bliver kønsmodne når de er 7.5 m, hunnerne når de er 6.9 m lange.

Alderen ved kønsmodenheden er 7 år for begge køn. Drægtighedsperioden er 12 måneder.

Diegivningens længde er mindst 12 måneder. Hunnen føder en unge hvert andet eller tredje år.

Fødsler og parring foregår om foråret.

Føde :

Blæksprutter, fisk og visse hvirvelløse dyr

Naturlige fjender:

Antageligt kun spækhuggere.

Relation til mennesket:

Døglingen blev fanget kommercielt ved Norges kyster, ud for Svalbard og Canada samt i mindre grad ved Færøerne. Fra slutningen af 1800-tallet til ca 1930 menes der at være nedlagt måske så mange dyr som 80.000. Efter 1930 blev der kun drevet fangst i mindre omfang med en skønnet totalfangst på lidt over 5000 dyr. Arten blev fredet i 1977. Utilsigtede bifangster i fiskeredskeer forekommer.

Lignende arter:

Døglingen kan overfladisk minde om grindehvalen, men et godt kig på hovedet med det tydelig næb gør denne art umiskendelig. Rygfinnes placering på ryggens bagerste tredjedel gør forvekslinger med vågehvalen mulig, hvis rygfinne kan minde en del om døglingens.

Danske fund og observationer

Der er 13 fund af 19 dyr fra Danmark, både fra Vadehavet og de indre danske farvande. I 1997 strandede en ung han på Tåsinge. Skelettet kan ses på Svendborg Zoologiske Museum. Den 14. juli 2000 blev et dyr der var ved at strande ved Lynæs hjulpet ud og har formentlig klaret sig ud til det åbne hav igen.

Tekst: Carl C. Kinze